

III

(Kiti aktai)

EUROPOS EKONOMINĖ ERDVĖ

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS SPRENDIMAS

Nr. 464/13/COL

2013 m. lapkričio 27 d.

kuriuo 91-ą kartą iš dalies keičiamos procedūrinės ir materialinės teisės normos valstybės pagalbos srityje, įtraukiant naują skyrių apie valstybės pagalbos taisyklių taikymą nuo 2013 m. gruodžio 1 d. bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (2013 m. Bankų gairės)

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJA (TOLIAU – INSTITUCIJA),

atsižvelgdama į Priežiūros institucijos ir Teismo susitarimo 5 straipsnio 2 dalies b punktą,

kadangi:

Institucija mano, kad reikia priimti Valstybės pagalbos taisyklių taikymo bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti gaires;

2013 m. liepos mėn. Europos Komisija priėmė Komunikatą dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (toliau – 2013 m. Bankų komunikatas) ⁽¹⁾;

šis komunikatas svarbus ir Europos ekonominei erdvei;

pagal EEE susitarimo 1 straipsnyje nustatytą vientisumo tikslą reikia užtikrinti, kad EEE valstybės pagalbos taisyklės būtų vienodai taikomos visoje Europos ekonominėje erdvėje;

pagal EEE susitarimo XV priedo 11 puslapyje esančio skyriaus „BENDROSIOS NUOSTATOS“ II punktą Institucija, pasikonsultavusi su Komisija, turi priimti aktus, atitinkančius Europos Komisijos priimtus aktus;

Institucija dėl šio klausimo su Europos Komisija konsultavosi 2013 m. rugpjūčio 14 d. ir su ELPA valstybėmis – 2013 m. lapkričio 14 d. raštais,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Valstybės pagalbos gairės iš dalies keičiamos įtraukiant naują skyrių apie valstybės pagalbos taisyklių taikymą nuo 2013 m. gruodžio 1 d. bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (toliau – 2013 m. Bankų gairės).

Naujasis skyrius pateikiamas šio sprendimo priede.

⁽¹⁾ OL C 216, 2013 7 30, p. 1.

2 straipsnis

Šio sprendimo tekstas autentiškas tik anglų kalba.

Priimta Briuselyje 2013 m. lapkričio 27 d.

ELPA priežiūros institucijos vardu

Oda Helen SLETNES

Pirmininkė

Sverrir Haukur GUNNLAUGSSON

Kolegijos narys

PRIEDAS

VIII DALIS. LAIKINOSIOS TAISYKLĖS DĖL FINANSŲ KRIZĖS

Valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2013 m. gruodžio 1 d. bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti gairės (toliau – 2013 m. Bankų gairės) ⁽¹⁾

1. IŽANGA

- 1) Nuo finansų krizės pradžios ELPA priežiūros institucija (toliau – Institucija) priėmė penkis valstybės pagalbos gairių rinkinius (toliau – *Krizės gairės*) ir pratęsė 2011 ir 2012 m. gairių galiojimą ⁽²⁾. Juose pateikta išsamių finansų sektoriui per finansų krizę teikiamos valstybės pagalbos suderinamumo su Europos ekonomine erdve (toliau – EEE) pagal Europos ekonominės erdvės susitarimo (toliau – EEE susitarimas) 61 straipsnio 3 dalies b punktą kriterijų taikymo gairių.
- 2) *Krizės gairėse* pateikta visapusiška sistema, kurią taikant derinamos finansų sektoriui skirtos paramos priemonės, kad būtų užtikrintas finansinis stabilumas kartu siekiant, kad konkurencijos tarp bankų ir EEE valstybėse išskrypimai būtų sumažinti kuo labiau. Jose nustatytos galimybių gauti valstybės pagalbą sąlygos ir reikalavimai, kurių reikia laikytis, kad tokia pagalba būtų pripažinta suderinama su EEE susitarimo veikimu pagal ten išdėstytus valstybės pagalbos principus. *Krizės gairėmis* buvo reguliariai atnaujinamos valstybės pagalbos taisyklės, taikomos finansų sektoriui skiriamai valstybės paramai, atsižvelgiant į poreikį jas pritaikyti prie krizės raidos. Dėl pastarojo meto pokyčių *Krizės gairės* vėl reikia atnaujinti.

Teisinis pagrindas

- 3) *Krizės gairės* bei visi atskiri sprendimai dėl pagalbos priemonių ir schemų, kurioms taikomos šios gairės, priimti remiantis EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies b punktu, pagal kurį pagalba išimtinai leidžiama kurios nors ELPA valstybės ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti.
- 4) Nuo krizės pradžios imtasi svarbių priemonių finansų sektoriaus sunkumams išspręsti. Dėl krizės raidos reikėjo pritaikyti kai kurias valstybės pagalbos sistemos nuostatas, susijusias su sunkumų patiriančių įmonių sanavimu ir restruktūrizavimu, nepašalinant galimybės joms išimtinai gauti nemažą valstybės paramą. Nepaisant to, kad išimtinai panaudojus fiskalines ir pinigų politikos priemones buvo lengviau išvengti tolesnio krizės gilėjimo, EEE ekonomika atsigauja labai netvirtai ir netolygiai. Dėl ekonomikos nuosmukio ir dėl to, kad mažinamas viešojo ar privačiojo sektoriaus išskolinimas, kai kurių EEE valstybių finansų sektoriui toliau kyla sunkumų gauti terminuoto finansavimo ir problemų dėl turto kokybės. Finansų rinkose tebevyrauja įtampa, taip pat neigiamo platesnės apimties šalutinio poveikio rizika.

⁽¹⁾ Šios gairės atitinka Europos Komisijos komunikatą dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (toliau – 2013 m. Bankų komunikatas) (OL C 216, 2013 7 30, p. 1).

⁽²⁾ EEE susitarimo 61 ir 62 straipsnių ir Priežiūros institucijos ir Teismo susitarimo 3 protokolo 1 straipsnio taikymo ir aiškinimo gairės (toliau – Valstybės pagalbos gairės), kurias Institucija priėmė ir paskelbė 1994 m. sausio 19 d., paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (toliau – OL) (OL L 231, 1994 9 3, p. 1 ir EEE priede Nr. 32, 1994 9 3, p. 1). Gairės paskutinį kartą iš dalies pakeistos 2013 m. spalio 23 d. Atnaujinta valstybės pagalbos gairių versija skelbiama Institucijos interneto svetainėje <http://www.efasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>. Valstybės pagalbos gairių VIII dalyje nustatomos laikinosios taisyklės dėl finansų krizės šiame *Krizės gairių* rinkinyje:

- 1) valstybės pagalbos taisyklių taikymas finansų įstaigoms skirtoms priemonėms (toliau – Bankų gairės) (OL L 17, 2011 1 20, p. 1 ir EEE priedas Nr. 3, 2011 1 20, p. 1);
 - 2) finansų įstaigų kapitalo atkūrimas esant dabartinei finansų krizei (toliau – Rekapitalizavimo gairės) (OL L 17, 2011 1 20, p. 1 ir EEE priedas Nr. 3, 2011 1 20, p. 1);
 - 3) laikinosios valstybės pagalbos priemonių sistema siekiant padidinti galimybes gauti finansavimą dabartinės finansų ir ekonomikos krizės sąlygomis (toliau – Laikinosios sistemos gairės) (OL L 17, 2011 1 20, p. 1 ir EEE priedas Nr. 3, 2011 1 20, p. 1);
 - 4) sumažėjusios vertės turto tvarkymas EEE bankų sektoriuje (toliau – Sumažėjusios vertės turto gairės) (OL L 23, 2011 1 27, p. 31 ir EEE priedas Nr. 4, 2011 1 27, p. 1);
 - 5) finansų sektoriaus gyvybingumo atkūrimo ir restruktūrizavimo priemonių vertinimas pagal valstybės pagalbos taisykles dabartinės krizės sąlygomis (toliau – Restruktūrizavimo gairės) (OL L 282, 2013 10 24, p. 72 ir EEE priedas Nr. 58, 2013 10 24, p. 1).
- Tada finansų krizės gairių galiojimas buvo pratęstas du kartus: 2011 m. (toliau – 2011 m. *Pratęsimo gairės*) (OL L 332, 2011 12 15, p. 20 ir EEE priedas Nr. 67, 2011 12 15, p. 7) ir 2012 m. (toliau – 2012 m. *Pratęsimo gairės*) (OL L 282, 2013 10 24, p. 72 ir EEE priedas Nr. 58, 2013 10 24, p. 1).

- 5) Tebevyraujanti įtampa valstybės skolos vertybinių popierių rinkose aiškiai rodo besitęsiantį finansų rinkų nepastovumą. Dėl didelio EEE finansų sektoriaus tarpusavio susietumo ir priklausomybės rinkose tebekyla su išplitimo galimybe susijusių problemų. Atsižvelgiant į didelį finansų rinkų nepastovumą ir abejones dėl ekonomikos perspektyvų ir dėl to išliekančią ELPA valstybių didelių ekonomikos sutrikimų riziką, yra pagrindo kaip apsaugos priemonę išlaikyti galimybę ELPA valstybėms taikyti su krize susijusias finansų sektoriaus paramos priemones, remiantis EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies b punktu.
- 6) Šiomis aplinkybėmis, kai finansų rinkose tebevyrauja įtampa, ir atsižvelgdama į platesnės apimties neigiamo šalutinio poveikio riziką, Institucija mano, kad tebetenkinami EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies b punkto taikymo valstybės pagalbai finansų sektoriuje reikalavimai. Vis dėlto šių nukrypti leidžiančių nuostatų ir toliau galima taikyti, tik kol tęsis krizės situacija ir bus susidariusios tikrai išimtinės aplinkybės, kuriomis kyla grėsmė finansiniam stabilumui apskritai.

Svarbiausias tikslas – finansinis stabilumas

- 7) Reaguodama į finansų krizę ir taikydama *Krizės gaires* Institucija siekė svarbiausio tikslo – užtikrinti finansinį stabilumą kartu užtikrinant, kad valstybės pagalba ir konkurencijos tarp bankų ir skirtingose EEE valstybėse iškraipymai būtų sumažinti kuo labiau. Siekiant finansinio stabilumo reikia užtikrinti, kad nebūtų didelio neigiamo šalutinio poveikio likusiai bankų sistemos daliai, kurį galėtų nulemti kredito įstaigos žlugimas, ir kad visa bankų sistema toliau tinkamai skolintų realiajai ekonomikai. Vertindama valstybės pagalbą finansų sektoriui pagal šias gaires, Institucija toliau labai daug dėmesio skirs finansiniam stabilumui. Institucija vertinimus atliks atsižvelgdama į krizės raidą: nuo staiga visai sistemai iškilusių sunkumų iki kai kuriose EEE vietose išryškėjusių gilesnių ekonominių sunkumų ir atitinkamai didesnės EEE rinkos susiskaidymo rizikos.
- 8) Šio svarbiausio tikslo paisoma ne tik suteikiant galimybę sunkumų patiriantiems bankams gauti valstybės pagalbą, kai reikia užtikrinti finansinį stabilumą, bet ir vertinant restruktūrizavimo planus. Atsižvelgiant į tai, reikia pabrėžti, kad finansinio stabilumo neįmanoma užtikrinti neturint tinkamai veikiančio finansų sektoriaus. Todėl kapitalo didinimo planai turi būti vertinami glaudžiai bendradarbiaujant su kompetentinga priežiūros institucija, siekiant užtikrinti, kad gyvybingumas būtų atkurtas per tinkamą laikotarpį patikimai ir ilgam; kitu atveju žlunganti įstaiga turėtų būti tvarkingai likviduota.
- 9) Taikydama valstybės pagalbos taisykles atskiriems atvejams Institucija vis dėlto atsižvelgia į makroekonominės sąlygas, kurios paveikia tiek bankų gyvybingumą, tiek konkrečios ELPA valstybės realiosios ekonomikos poreikius toliau turėti galimybę skolintis iš tinkamai veikiančių bankų. Vertindama bankų restruktūrizavimo planus Institucija toliau atsižvelgs į kiekvienos įstaigos ir ELPA valstybės ypatumus. Visų pirma ji proporcingai vertins ilgalaikį bankų gyvybingumą tuo atveju, kai valstybės pagalbos poreikis atsiranda dėl valstybės skolos krizės, o ne dėl pernelyg didelės rizikos prisiėmimo ^(?), ir savo vertinime atsižvelgs į poreikį išlaikyti vienodas sąlygas EEE rinkoje, visų pirma turėdama omenyje dalijimosi našta EEE pokyčius.
- 10) Be to, jeigu reikia restruktūrizuoti dideles ELPA valstybės finansų sektoriaus dalis, Institucija, vertindama atskirų bankų restruktūrizavimo planus, siekia taikyti suderintą požiūrį, kad atsakomosios priemonės būtų taikomos visos sistemos lygmeniu. Būtent tokio požiūrio Institucija laikėsi tų ELPA valstybių, kurioms taikoma ekonomikos koregavimo programa, atžvilgiu. Todėl Institucija turėtų konkrečiai atsižvelgti į bendrą atskirų įstaigų restruktūrizavimo poveikį sektoriaus lygmeniu (pavyzdžiui, rinkos struktūrai) ir visai ekonomikai, visų pirma kiek tai susiję su tinkamu skolinimu realiajai ekonomikai patikimomis bei tvariomis sąlygomis.
- 11) Be to, vertindama naštos pasidalijimą ir konkurencijos iškraipymus ribojančias priemones, Institucija vertina siūlomų priemonių, įskaitant pardavimą, tinkamumą bei poveikį rinkos struktūrai ir kliūtims patekti į rinką. Kartu Institucija turi užtikrinti, kad konkrečiam atvejui ar ELPA valstybei parengti sprendimai derėtų su tikslu išvengti didelių asimetrijos problemų skirtingose EEE valstybėse, kurios galėtų nulemti dar didesnę EEE rinkos susiskaidymą, sukelti finansinį nestabilumą ir taip trukdyti EEE ekonomikai atsigaunti.

(?) Žr. 2011 m. Pratęsimo gairių 14 punktą.

Reguliavimo sistemos raida ir poreikis peržiūrėti Krizės gaires

- 12) Nuo krizės pradžios Europos Sąjunga įgyvendino keletą institucinių ir reguliavimo pakeitimų, kuriais siekiama sustiprinti finansų sektoriaus atsparumą ir pagerinti bankų krizių prevenciją, valdymą ir šalinimą. Europos Vadovų Taryba sutiko imtis tolesnių iniciatyvų ir suteikti tvirtesnę pagrindą ekonominei ir pinigų sąjungai: sukurti bankų sąjungą pradedant nuo bendro priežiūros mechanizmo (BPM) ir bendro pertvarkymo mechanizmo, skirto BPM dalyvaujančioje ES valstybėje narėje įsiteigusioms kredito įstaigoms. ES valstybės narės taip pat sutiko sukurti stabilumo mechanizmą, kurį taikant jame dalyvaujančioms narėms ir jų bankams prireikus būtų galima suteikti finansinių išteklių. Kai šios gairės buvo tvirtinamos, nebuvo priimtas joks sprendimas dėl galimo EEE ELPA valstybių dalyvavimo iniciatyvose steigiant bankų sąjungą ⁽⁴⁾.
- 13) Šios priemonės neišvengiamai yra susijusios su tam tikru laipsniško taikymo laikotarpiu, per kurį, pavyzdžiui, galėtų įsigaliooti teisės aktai ar būtų sukaupti pertvarkymo fondai. Kai kurios iš šių priemonių vis dar taikomos vien euro zonai. Kol kas dėl vis nevienodesnio EEE ekonomikos atsigavimo, poreikio sumažinti ir konsoliduoti privačiojo ir viešojo sektorių skolą ir pažeidžiamumo apraiškų finansų sektoriuje finansų rinkose tebevyrauja įtampa ir susiskaidymas, dėl kurio vis labiau iškraipoma EEE rinka. Todėl EEE rinkos vientisumą reikia apsaugoti, be kita ko, sustiprinus valstybės pagalbos režimą. Pritaikius *Krizės gaires* ir suteikus daugiau aiškumo rinkoms, galima lengviau užtikrinti sklandų perėjimą prie būsimo režimo pagal Europos Komisijos pasiūlymą dėl Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvos (BGGD) ⁽⁵⁾. Pritaikytomis *Krizės gairėmis* taip pat galima užtikrinti ryžtingesnę visų valstybės pagalbą gaunančių bankų restruktūrizavimą ir didesnę naštos pasidalijimą visoje EEE rinkoje.
- 14) Valstybės pagalbos finansų sektoriui kontrolė kartais siejasi su ELPA valstybių priežiūros institucijų funkcijomis. Pavyzdžiui, tam tikrais atvejais priežiūros institucijos gali reikalauti pakoreguoti tokius dalykus, kaip įmonės valdymo ir atlygio praktika, tačiau tai dažnai yra nustatyta ir valstybės pagalbą gaunančių bankų restruktūrizavimo planuose. Tokiais atvejais svarbu koordinuoti Institucijos ir kompetentingų priežiūros institucijų veiklą kartu visiškai išsaugant Institucijos išimtinę kompetenciją vykdyti valstybės pagalbos kontrolę. Atsižvelgdama į kintančias EEE, ypač euro zonos, reguliavimo ir priežiūros sąlygas, Institucija palaikys glaudžius ryšius, kaip jau daro dabar, su priežiūros institucijomis, kad užtikrintų sklandžią visų dalyvaujančių institucijų skirtingų funkcijų ir pareigų sąveiką.

Dalijimasis našta

- 15) *Krizės gairėse* aiškiai išdėstyta, kad net ir per krizę toliau taikomi bendrieji valstybės pagalbos kontrolės principai. Visų pirma, siekiant apriboti konkurencijos tarp bankų ir skirtingose EEE valstybėse iškraipymus ir sumažinti neatšakingo elgesio riziką, pagalba turėtų būti apribota iki mažiausios būtinos sumos, o pagalbos gavėjas turėtų savo paties atitinkamu įnašu prisidėti prie restruktūrizavimo išlaidų. Įmonė ir jos kapitalo savininkai turėtų kiek galėdami savo lėšomis prisidėti prie jos restruktūrizavimo ⁽⁶⁾. Valstybės parama turėtų būti teikiama laikantis sąlygų, kuriomis numatomas tinkamas į banką investavusių subjektų dalijimasis našta.
- 16) Nuo krizės pradžios vertindama pagalbos bankams suderinamumą Institucija reikalavo bent minimaliai dalytis našta, atsižvelgiant į tų bankų gautą pagalbos sumą, visų pirma siekdama, kad nuostoliai būtų padengiami turimu kapitalu ir už valstybės intervencijas būtų mokamas atitinkamas atlygis. Be to, siekdama užkirsti kelią netenkamų lėšų srautams, ji įvedė taisykles, taikomas mišrių priemonių atpirkimui, ir atkarpų bei dividendų mokėjimo draudimą. Tačiau Institucija *ex ante* nenustatė nuosavo įnašo ribų ar kokių kitų reikalavimų ⁽⁷⁾.

⁽⁴⁾ Iniciatyvos, kuriomis steigiama bankų sąjunga, pirmiausia skirtos euro zonai, kadangi euro zonos narės turi kelias bendras priemones, bet neturi bendros priežiūros. Tačiau euro zonai nepriklausančios ES valstybės narės, jeigu norės, turės galimybę joje dalyvauti. Dabar nėra aišku, kiek euro zonai nepriklausančios ES valstybės narės galės spręsti, ar dalyvauti šiose iniciatyvose. Kalbant apie EEE ELPA valstybes, ELPA finansinių paslaugų darbo grupė su susidomėjimu stebėjo ES vykstančius pokyčius ir iš ES gavo informacijos apie bankų sąjungą. Tačiau kol kas jokių diskusijų dėl galimo ELPA valstybių dalyvavimo nevyko.

⁽⁵⁾ 2012 m. birželio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria nustatoma kredito įstaigų ir investicinių įmonių gaivinimo ir pertvarkymo sistema, COM(2012) 0280 *final*, pasiūlymas. ELPA finansinių paslaugų darbo grupė atidžiai stebi įvykius ES. Atrodytų, kad šis pasiūlymas EEE gali būti svarbus, taigi panašu, kad kai tik pasiūlymą priims ES, jis gali būti įtrauktas į EEE susitarimą.

⁽⁶⁾ Žr., pvz., Restruktūrizavimo gairių 22 punktą.

⁽⁷⁾ Ten pat, 24 punktas.

- 17) Krizės pradžioje EEE valstybės apskritai laikėsi tik būtiniausių *ex ante* dalijimosi našta reikalavimų, nustatytų valstybės pagalbos taisyklėse, ir finansinio stabilumo sumetimais kreditorių nebuvo reikalaujama prisidėti prie kredito įstaigų sanavimo.
- 18) Tačiau valstybių skolų krizė aiškiai parodė, kad tokia politika negali užtikrinti finansinio stabilumo ilguoju laikotarpiu, visų pirma EEE valstybėse, kurių fiskalinė būklė smarkiai susilpnėjo dėl bankų gelbėjimo valstybės lėšomis išlaidų. Iš tiesų kai kurios EEE valstybės turėjo taikyti griežtesnius reikalavimus, nei valstybės pagalbos taisyklėse nustatyti būtiniausi reikalavimai, ir įvedusios naują teisinę sistemą užtikrino griežtesnių *ex ante* dalijimosi našta reikalavimų vykdymą. Šie pokyčiai nulėmė skirtingų požiūrių į dalijimąsi našta taikymą skirtingose EEE valstybėse, būtent tose, kurios laikėsi būtiniausių reikalavimų pagal valstybės pagalbos taisykles, ir tose, kurios įvedė griežtesnius reikalavimus, reikalaujamos investuotojų ar kreditorių prisidėti prie gelbėjimo išlaidų privačiomis lėšomis. Tokie požiūrio į dalijimąsi našta skirtumai EEE valstybėse nulėmė skirtingas bankų finansavimo išlaidas, kurios priklauso nuo to, ar dėl EEE valstybės fiskalinio tvirtumo galima tikėtis gelbėjimo privačiomis lėšomis, ar ne. Tai kelia grėsmę EEE rinkos vientisumui ir gali kliudyti sudaryti vienodas sąlygas, kurias siekiama užtikrinti kontroliuojant valstybės pagalbą.
- 19) Atsižvelgiant į minėtus pokyčius, turėtų būti padidinti būtiniausi dalijimosi našta reikalavimai. Prieš bankui suteikiant bet kokią restruktūrizavimo pagalbą, taikant arba rekapitalizavimo, arba sumažėjusios vertės turto priemonę, turėtų būti išnaudotos visos kapitalo didinimo priemonės, įskaitant subordinuotosios skolos konvertavimą, su sąlyga, kad paisoma pagrindinių teisių ir nekyla grėsmė finansiniam stabilumui. Kadangi bet kokia restruktūrizavimo pagalba yra reikalinga siekiant išvengti galimo nevaldomo banko žlugimo, kad pagalba būtų apribota iki mažiausios sumos, šias dalijimosi našta priemones reikėtų taikyti neatsižvelgiant į pradinį banko mokumą. Todėl prieš suteikdamos restruktūrizavimo pagalbą bankui ELPA valstybės turės užtikrinti, kad banko akcininkai ir subordinuotojo kapitalo turėtojai susitartų dėl reikiamo įnašo, arba nustatyti reikiamą teisinę sistemą tokiems įnašams gauti.
- 20) Iš esmės konkurencijos iškraipymus ribojančių priemonių taikymas priklauso nuo naštos pasidalijimo dydžio, taip pat nuo kintančio remiamų bankų dalijimosi našta lygio EEE. Bet kokiu atveju, padidinus naštos pasidalijimą, sumažėja konkurencijos iškraipymams mažinti skirtų priemonių poreikis. Tačiau konkurencijos iškraipymus ribojančios priemonės turėtų būti parengtos taip, kad kuo labiau atitiktų rinkos situaciją, kuri būtų susidariusi, jeigu, nesuteikus pagalbos, pagalbos gavėjas būtų pasitraukęs iš rinkos.

Veiksminga restruktūrizavimo procedūra ir tolesnis sistemos modernizavimas

- 21) Nors ir reikia išlaikyti tam tikras paramos bankams priemones, kuriomis atsižvelgiama į tebesitęsiančius neramumus finansų rinkose, tam tikras procedūras ir sąlygas reikėtų pagerinti ir labiau išplėtoti. Taip pat būtina tęsti teisinės sistemos pritaikymo prie rinkos raidos procesą, kuris pradėtas 2010 m. birželio mėn. padidinus garantijos mokesčių⁽⁸⁾ ir tęstas priėmus 2011 m. Pratešimo gaires⁽⁹⁾.
- 22) 2008 m. Bankų gairėse ELPA valstybėms suteikta galimybė įdiegti sanavimo schemas, neatmetant galimybės vykdyti *ad hoc* intervencijas. Atsižvelgdama į krizės mastą ir sumažėjusį bendrą pasitikėjimą visu EEE finansų sektoriumi dėl, *inter alia*, tarpbankinių paskolų rinkos sąstingio, Institucija nusprendė, kad patvirtins visas būtinas priemones, kurių ELPA valstybės imasi finansų sistemos stabilumui išsaugoti, įskaitant sanavimo priemones ir rekapitalizavimo schemas. Laikini patvirtinus sanavimo pagalbą, teikiamą ir garantijomis, ir rekapitalizavimo bei sumažėjusios vertės turto priemonių pavidalu, sėkmingai išvengiama panikos ir atgaunamas pasitikėjimas rinka.
- 23) Tačiau pasikeitus rinkos sąlygoms sumažėja poreikis įgyvendinti struktūrines sanavimo priemones, kurios taikomos atlikus vien išankstinį vertinimą, pagrįstą prielaida, kad praktiškai sanuoti reikia visus bankus, o išsamų restruktūrizavimo plano vertinimą atidėjus vėlesniam etapui. Nors toks požiūris padėjo išvengti nepataisomo viso finansų sektoriaus žlugimo, dažniais atvejais buvo vėluojama restruktūrizuoti atskirus pagalbos gavėjus. Vėlai ėmus spręsti

⁽⁸⁾ Žr. Institucijos Laikinosios sistemos gairių 1.2 skirsnį ir jose daromą nuorodą į 2010 m. balandžio 30 d. Konkurencijos GD darbinį dokumentą „The application of state aid rules to government guarantee schemes covering bank debt to be issued after 30 June 2010“ („Valstybės pagalbos taisyklių taikymas Vyriausybės garantijų schemoms, taikomoms po 2010 m. birželio 30 d. išleistiems bankų skolos vertybiniais popieriais“).

⁽⁹⁾ Tose gairėse nustatomas reikalavimas pateikti visų bankų, gaunančių valstybės paramą kapitalo ar sumažėjusios vertės turto priemonių pavidalu, restruktūrizavimo planą nepriklausomai nuo pagalbos sumos.

bankų problemas kai kuriais atvejais mokesčių mokėtojams teko didesnės galutinės išlaidos. Šiomis gairėmis nustatomas principas, pagal kurį rekapitalizavimo ir sumažėjusios vertės turto priemonės bus leidžiama taikyti tik patvirtintus banko restruktūrizavimo planą. Tokiu požiūriu užtikrinama, kad būtų tiksliau nustatyta pagalbos suma, kad banko problemų priežastys būtų nustatytos ir šalinamos ankstyvame etape ir kad būtų užtikrintas finansinis stabilumas. Bus galima toliau naudoti garantijų schemas, kad bankams būtų suteikta likvidumo. Vis dėlto tokios schemas gali būti naudojamos tik siekiant suteikti likvidumo bankams, neturintiems kapitalo trūkumo, kaip nustato kompetentinga priežiūros institucija ⁽¹⁰⁾.

- 24) Šiose gairėse išdėstomi reikiami su krize susijusios pagalbos bankams teikimo nuo 2013 m. gruodžio 1 d. suderinamumo kriterijų pritaikymai. Visų pirma šiomis gairėmis:
- a) pakeičiamos 2008 m. Bankų gairės ir pateikiamos likvidumo palaikymo paramos suderinamumo kriterijų taikymo gairės;
 - b) pritaikomos ir papildomos Kapitalo atkūrimo ir Sumažėjusios vertės turto gairės;
 - c) papildomos Restruktūrizavimo gairės pateikiant išsamesnes akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta gaires;
 - d) nustatomas principas, pagal kurį rekapitalizavimo ir turto apsaugos priemonių negalima taikyti, iš anksto nepatvirtintus restruktūrizavimo plano, ir pasiūloma nuolatinio tokių priemonių patvirtinimo procedūra;
 - e) pateikiamos likvidavimo pagalbos suderinamumo reikalavimų taikymo gairės.

2. TAIKYMO SRITIS

- 25) Šiose gairėse ir visose *Krizės gairėse* ⁽¹¹⁾ išdėstytus principus Institucija taikys kredito įstaigoms (toliau dar vadinama *bankais*) ⁽¹²⁾. Kredito įstaigos yra labai tarpusavyje susijusios, todėl nevaldomas vienos kredito įstaigos žlugimas gali turėti didelį neigiamą poveikį visai finansų sistemai. Kredito įstaigos dažnai gali staiga prarasti pasitikėjimą ir tai gali turėti rimtų pasekmių jų likvidumui bei mokumui. Vienos kompleksinės įstaigos patiriami sunkumai gali sukurti sistemingą įtampą finansų sektoriuje, kuri, be kita ko, gali turėti didelį neigiamą poveikį visai ekonomikai (pavyzdžiui, per kredito įstaigų funkciją skolinti realiajai ekonomikai) ir sukelti grėsmę finansiniam stabilumui.
- 26) Šiose gairėse ir visose *Krizės gairėse* išdėstytus principus Institucija, jei tinkama, taikys *mutatis mutandis* draudimo įmonėms, kaip nustatyta Tarybos direktyvos 73/239/EEB ⁽¹³⁾ 6 straipsnyje, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/83/EB ⁽¹⁴⁾ 4 straipsnyje arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/78/EB ⁽¹⁵⁾ 1 straipsnio b punkte.

⁽¹⁰⁾ Kompetentinga priežiūros institucija – bet kuri nacionalinė kompetentinga institucija, paskirta dalyvaujančios ELPA valstybės pagal 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (OL L 177, 2006 6 30, p. 1), suderintą su EEE susitarimu EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 65/2008 (OL L 257, 2008 9 25, p. 27 ir EEE priedas Nr. 58, 2008 9 25, p. 9) arba Europos Centrinis Bankas, kai jis vykdo priežiūros uždavinius, pavestus Komisijos Tarybos reglamento, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika, pasiūlymo 1 straipsniu, kiek tai susiję su bendrame priežiūros mechanizme dalyvaujančioje valstybėje narėje įsisteigusiomis kredito įstaigomis. Kiek tai susiję su pirmiau minėtu Komisijos pateiktu Tarybos reglamento pasiūlymu, ELPA finansinių paslaugų darbo grupė atidžiai stebi įvykius ES.

⁽¹¹⁾ Žr. 2 išnašą.

⁽¹²⁾ Kaip apibrėžta Direktyvos 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo, suderintos su EEE susitarimu EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 65/2008 (paskelbimo nuorodos žr. 10 išnašoje).

⁽¹³⁾ 1973 m. liepos 24 d. Pirmoji Tarybos direktyva 73/239/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, veiklos pradėjimu ir vykdymu, derinimo (OL L 228, 1973 8 16, p. 3), suderinta su EEE susitarimu EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 78/2011 (OL L 262, 2011 10 6, p. 45, ir EEE priedas Nr. 54, 2011 10 6, p. 57).

⁽¹⁴⁾ 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/83/EB dėl gyvybės draudimo (OL L 345, 2002 12 19, p. 1), suderinta su EEE susitarimu EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 60/2004 (OL L 277, 2004 8 26, p. 172, ir EEE priedas Nr. 43, 2004 8 26, p. 156).

⁽¹⁵⁾ 1998 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/78/EB dėl draudimo įmonių papildomos priežiūros draudimo grupėje (OL L 330, 1998 12 5, p. 1), suderinta su EEE susitarimu 1999 m. liepos 16 d. EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 95/1999 (OL L 296, 2000 11 23, p. 61, ir EEE priedas Nr. 55, 2000 11 23, p. 160).

- 27) Pagal šias gaires bus nagrinėjama visa pagalba, teikiama ELPA valstybėje registruotoms tokioms įstaigoms, įskaitant jų patronuojamąsias įmones, vykdančioms ELPA valstybėje arba ES valstybėje narėje plataus masto veiklą.

3. REKAPITALIZAVIMO IR SUMAŽĖJUSIOS VERTĖS TURTO PRIEMONĖS

- 28) Rekapitalizavimo ir sumažėjusios vertės turto priemonės, įskaitant turto garantijas, paprastai taikomos kapitalo trūkumui padengti. Kapitalo trūkumu taikant šias gaires įvardijamas kapitalo trūkumas, nustatytas vykdant rekapitalizavimą, testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, turto kokybės patikrinimą ar lygiavertį procesą EEE, euro zonoje ar nacionaliniu lygmeniu, ir, jei taikytina, patvirtintas kompetentingos priežiūros institucijos. Tokia valstybės parama paprastai yra nuolatinė ir negali būti lengvai panaikinta.
- 29) Atsižvelgdama į praktinį tokių priemonių negrįžtamumą ir fiskalines pasekmes jas taikančioms ELPA valstybėms, taip pat į Institucijos sprendimų priėmimo praktiką per krizę, Institucija tokias priemones iš esmės gali leisti taikyti, tik kai atitinkama ELPA valstybė įrodo, kad kiek įmanoma buvo išnaudotos visos priemonės, kad tokia pagalba būtų apribota iki mažiausios būtinos sumos. Todėl ELPA valstybės raginamos prieš pateikiant restruktūrizavimo planą arba kartu su juo pateikti kapitalo didinimo planą. Kapitalo didinimo plane visų pirma turėtų būti numatytos banko taikomos kapitalo didinimo priemonės ir galimos banko akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta priemonės.
- 30) Kapitalo didinimo planas kartu su nuodugniu banko turto kokybės patikrinimu ir perspektyviu kapitalo pakankamumo vertinimu turėtų suteikti galimybę ELPA valstybei, bendradarbiaujant su Institucija ir kompetentinga priežiūros institucija, tiksliai nustatyti (likutinį) banko kapitalo trūkumą, kurį reikia padengti valstybės pagalbos lėšomis. Dėl bet kokio likutinio kapitalo trūkumo, kurį reikia padengti valstybės pagalbos lėšomis, reikia pateikti restruktūrizavimo planą.
- 31) Su restruktūrizavimo pagalba susiję restruktūrizavimo planai, išskyrus reikalavimus dėl kapitalo didinimo ir dalijimosi našta, kuriuos privaloma įtraukti į kapitalo didinimo planą, nurodytą (32)–(34) punktuose ir teikiamą prieš pateikiant restruktūrizavimo planą arba kartu su juo, toliau bus vertinami pagal Restruktūrizavimo gaires.

3.1. KAPITALO TRŪKUMO PROBLEMOS SPRENDIMAS. RYŠIŲ PALAIKYMAS PRIEŠ PRANEŠANT APIE RESTRUKTŪRIZAVIMO PAGALBĄ IR PRANEŠIMAS APIE JĄ

- 32) Kai tik nustatomas kapitalo trūkumas, dėl kurio greičiausiai bus prašoma valstybės pagalbos, turėtų būti įgyvendintos visos priemonės, kuriomis tokio trūkumo panaikinimo išlaidos ELPA valstybei sumažinamos kuo labiau. Šiuo tikslu ELPA valstybės raginamos susisiekti su Institucija prieš pranešimą. Savanoriškai palaikant ryšius prieš pranešimą, Institucija padės užtikrinti restruktūrizavimo pagalbos suderinamumą, visų pirma patars, kaip įgyvendinti dalijimosi našta reikalavimus pagal valstybės pagalbos taisykles. Ryšiai prieš pranešimą bus palaikomi remiantis ELPA valstybės ir banko sudarytu ir kompetentingos priežiūros institucijos patvirtintu kapitalo didinimo planu. Jame turėtų būti:
- a) išvardytos kapitalo didinimo priemonės, kurių imsis bankas ir (galimos) akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimosi našta priemonės;
 - b) numatytos apsaugos priemonės, kuriomis užkertamas kelias netenkamų lėšų srautams iš banko, kurie galėtų atsirasti, pavyzdžiui, bankui įsigyjant kitų įmonių kapitalo dalis arba mokant dividendus ar atkarpas.
- 33) ELPA valstybė turėtų numatyti išsamią metodiką ir įvesties duomenis, naudojamus kapitalo trūkumui nustatyti, kuriuos patvirtintų kompetentinga priežiūros institucija. Metodiką reikia pateikti pagal verslo veiklos segmentą.
- 34) Pateikusi kapitalo didinimo planą ir įtraukusi banko turto kokybės patikrinimo ir perspektyviu kapitalo pakankamumo vertinimo rezultatus, ELPA valstybė privalo nustatyti likutinį kapitalo trūkumą, kurį reikia padengti valstybės pagalbos lėšomis. Institucija ELPA valstybei pasiūlys aptarti restruktūrizavimo planą prieš pranešant apie jį. Pasiėkus susitarimą dėl restruktūrizavimo plano, ELPA valstybė gali oficialiai apie jį pranešti. Institucija leis taikyti bet kokią rekapitalizavimo ar sumažėjusios vertės turto priemonę, kaip restruktūrizavimo pagalbą, tik kai bus pasiektas susitarimas dėl restruktūrizavimo plano.

3.1.1. Banko taikomos kapitalo didinimo priemonės

- 35) Kompetentingos priežiūros institucijos patvirtintame kapitalo didinimo plane pagalbos gavėjas turi nustatyti ir, kiek įmanoma, nekeldamas grėsmės gyvybingumui imtis visų kapitalo didinimo priemonių, kurias tik galima įgyvendinti. Tokios priemonės pirmiausia turėtų apimti:
- a) teisių emisiją;
 - b) savanorišką subordinuotosios skolos priemonių konvertavimą į nuosavybę remiantis su rizika susijusia paskata;
 - c) išipareigojimų valdymo priemonės, kurios iš esmės visos turėtų būti skirtos vien kapitalui didinti, tuo atveju, jeigu kapitalo trūkumo visiškai negalima panaikinti ir todėl reikia valstybės pagalbos;
 - d) kapitalą didinantį turto ir portfelių pardavimą;
 - e) portfelių pakeitimą vertybiniais popieriais, siekiant gauti kapitalo iš nepagrindinės veiklos;
 - f) pelno neskirstymą;
 - g) kitas kapitalo poreikį mažinančias priemones.
- 36) Jeigu kapitalo didinimo plane nurodyta, kad nustatytų priemonių neįmanoma įgyvendinti per šešis mėnesius nuo plano pateikimo, Institucija pasikonsultuos su kompetentinga priežiūros institucija, kad įvertintų, ar į siūlomas priemones ji turėtų atsižvelgti kaip į kapitalo didinimo priemones.
- 37) Bankų vadovybė turėtų būti skatinama laiku imtis plataus masto restruktūrizavimo, kad valstybės paramos poreikis būtų sumažintas kuo labiau. Todėl tuo atveju, kai valstybės pagalbos būtų buvę galima pagrįstai išvengti, jeigu vadovybė būtų laiku ėmusi tinkamų veiksmų, bet koks subjektas, kuriam reikia valstybės pagalbos, kad jį būtų galima restruktūrizuoti arba tvarkingai likviduoti, turėtų iš esmės pakeisti banko generalinį direktorių, taip pat, jei tinkama, valdybos narius.
- 38) Dėl tų pačių priežasčių tokie subjektai turėtų taikyti griežtą vadovų atlygio politiką. Todėl reikia nustatyti vadovų atlygio ribą, taip pat paskatas, kuriomis būtų užtikrinta, kad bankas savo restruktūrizavimo planą įgyvendintų siekdamas tvarių ilgalaikių įmonės tikslų. Taigi bet kuris bankas, kuriam valstybės pagalba teikiama rekapitalizavimo ar sumažėjusios vertės turto priemonių pavidalu, turėtų iki tinkamo lygio apriboti visą atlygį darbuotojams, įskaitant valdybos narius ir aukščiausiąją vadovybę. Ši viso atlygio riba turėtų būti taikoma visoms galimoms fiksuotosioms ir kintamosioms atlygio dalims bei pensijoms ir turėtų atitikti ES direktyvos dėl kapitalo poreikio (DKP IV) 93 ir 94 straipsnius ⁽¹⁶⁾.

Todėl bet kurio tokio asmens visas atlygis negali būti 15 kartų didesnis už ELPA valstybės, kurioje pagalbos gavėjas yra registruotas, vidutinį darbo užmokestį ⁽¹⁷⁾ arba 10 kartų didesnis už pagalbą gaunančio banko darbuotojų vidutinį darbo užmokestį.

Atlygio apribojimai turi būti taikomi iki restruktūrizavimo laikotarpio pabaigos arba kol bankas grąžina valstybės pagalbą, žiūrint, kuris įvykis pirmesnis.

- 39) Bet kuris bankas, kuriam valstybės pagalba teikiama rekapitalizavimo ar sumažėjusios vertės turto priemonių pavidalu, iš esmės neturėtų mokėti išeitinių išmokų, didesnių, nei reikalaujama pagal įstatymą ar sutartį.

3.1.2. Akcininkų ir subordinuotųjų kreditorių dalijimasis našta

- 40) Valstybės parama gali sukelti neatsakingo elgesio riziką ir susilpninti rinkos drausmę. Kad būtų sumažinta neatsakingo elgesio rizika, pagalba turėtų būti teikiama tik tokiomis sąlygomis, kurios susijusios su tinkamu esamų investuotojų dalijimusi našta.

⁽¹⁶⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338). Aktas neįtrauktas į EEE susitarimą.

⁽¹⁷⁾ Paskelbta EBPO svetainės rubrikoje „Average Annual Wages“. Paskutinių metų, kurių duomenys turimi, metinio vidutinio darbo užmokesčio duomenys pateikiami palyginamosiomis kainomis, <http://stats.oecd.org/Index.aspx>.

- 41) Tinkamai dalijantis našta paprastai pirmiausia nuosavu kapitalu padengiami nuostoliai, po to įnašus moka mišrių kapitalo priemonių turėtojai ir subordinuotosios skolos priemonių turėtojai. Mišrių kapitalo priemonių ir subordinuotosios skolos priemonių turėtojai privalo kuo daugiau prisidėti prie kapitalo trūkumo mažinimo. Taip prisidėti galima arba priemones konvertuojant į bendrą 1 lygio nuosavą kapitalą ⁽¹⁸⁾, arba nurašant pagrindinę sumą. Bet kuriuo atveju gryųjų pinigų srautai iš pagalbos gavėjo tokių vertybinių popierių turėtojams turi būti neleidžiami, kiek tai teisiškai įmanoma.
- 42) Institucija nereikalauja pirmosios skolos priemonių (visų pirma apdraustų indėlių, neapdraustų indėlių, obligacijų ir visų kitų pirmosios skolos priemonių) turėtojų įnašų, kaip privalomos dalijimosi našta dalies pagal valstybės pagalbos taisykles, priemones konvertuojant į kapitalą arba nurašant.
- 43) Jeigu nustatyta kapitalo trūkumą turinčio banko kapitalo santykis išlieka didesnis nei EEE reguliuojamasis mažiausias dydis, bankas paprastai turėtų pats galėti atkurti savo kapitalo poziciją, visų pirma taikydamas (35) punkte nurodytas kapitalo didinimo priemones. Jeigu nėra galimybių taikyti kitas priemones, be kita ko, kitas priežiūros priemones, pavyzdžiui, ankstyvą intervenciją ar kitus taisomuosius veiksmus, kad kompetentingos priežiūros institucijos ar pertvarkymo institucijos patvirtintas trūkumas būtų panaikintas, subordinuotoji skola turi būti konvertuota į nuosavybę, iš esmės prieš suteikiant valstybės pagalbą.
- 44) Tais atvejais, kai bankas nebeatitinka mažiausio reguliuojamojo kapitalo poreikio reikalavimų, subordinuotoji skola turi būti konvertuota arba nurašyta, iš esmės prieš suteikiant valstybės pagalbą. Valstybės pagalba negali būti suteikta tol, kol bet kokiems nuostoliams padengti nebuvo visapusiškai panaudotas nuosavas kapitalas, mišrus kapitalas ir subordinuotoji skola.
- 45) Gali būti taikoma 43 ir 44 punktuose nustatytų reikalavimų išimtis, jeigu įgyvendinant tokias priemones kultų grėsmė finansiniam stabilumui arba rezultatai būtų neproporcingi. Ši išimtis galėtų būti taikoma tais atvejais, kai gautina pagalbos suma yra nedidelė, palyginti su pagal riziką įvertintu banko turtu, o kapitalo trūkumas buvo smarkiai sumažintas visų pirma taikant 35 punkte nurodytas priemones. Neproporcingų rezultatų ar grėsmės finansiniam stabilumui galimybę taip pat galima būtų sumažinti persvarstant kapitalo trūkumo mažinimo priemonių taikymo eilės tvarką.
- 46) Taikant 43 ir 44 punktus reikėtų laikytis principo, kad nė vieno kreditoriaus padėtis neturi būti blogesnė ⁽¹⁹⁾. Taigi ekonominiu požiūriu subordinuotieji kreditoriai neturėtų gauti mažiau nei jų turima priemonė būtų verta, jeigu valstybės pagalba nebūtų suteikta.

3.1.3. Lėšų netekimo išvengimas prieš priimant sprendimą dėl restruktūrizavimo

- 47) Siekiant apriboti pagalbą iki mažiausios būtinos sumos, kuo ankstesniu etapu reikia užkirsti kelią netenkamų lėšų srautams. Todėl, Institucijos nuomone, nuo to momento, kai banko kapitalo poreikiai tampa žinomi arba turėtų būti žinomi, bankas turėtų imtis visų reikiamų priemonių savo lėšoms išlaikyti. Visų pirma nuo to momento, įstaigos, kurios nustatė arba turėjo nustatyti kapitalo poreikius, privalo:
 - a) nemokėti dividendų už akcijas arba nevykdyti atkarpų mokėjimų už mišrias kapitalo priemones (arba bet kurias kitas priemones, už kurias atkarpų mokėjimas nėra privalomas);
 - b) restruktūrizavimo laikotarpiu be Institucijos pritarimo neišpirkti jokios savo pačių akcijų dalies arba nevykdyti pasirinkimo pirkti sandorių dėl mišrių kapitalo priemonių; ir
 - c) neatpirkti mišrių kapitalo priemonių, nebent dėl tokios priemonės, galbūt derinamos su kitomis priemonėmis, įstaiga galėtų visiškai padengti savo kapitalo trūkumą ir ji būtų vykdoma pakankamai esamus rinkos lygius ⁽²⁰⁾ atitinkančiomis sąlygomis, ir neviršytų daugiau nei 10 % rinkos kainos; bet kokį atpirkimą turi iš anksto patvirtinti Institucija;
 - d) be išankstinio Institucijos pritarimo nevykdyti jokių kapitalo valdymo sandorių;
 - e) nevykdyti agresyvios komercinės praktikos ir

⁽¹⁸⁾ Kaip apibrėžta 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms 26 straipsnyje (OL L 176, 2013 6 27, p. 1). ELPA rengiasi šį aktą ištraukti.

⁽¹⁹⁾ Tai, pavyzdžiui, galima pasiekti sukūriant patronuojančiąją įmonę. Banko nuosavybės teisės būtų įrašytos į patronuojančiosios įmonės turtą, o nuosavas kapitalas, mišrios priemonės ir subordinuotoji skola, kuriuos bankas turėjo prieš valstybės pagalbos intervencijas, sudarytų patronuojančiosios įmonės išpareigojimus, kurių pirmumo struktūra yra tokia pati, kaip ir banko prieš intervenciją.

⁽²⁰⁾ Pavyzdžiui, jeigu siekiant gauti pelno atpirkimas vykdomas taikant dvejų skaitmenų diskontą, išreikštą nominaliosios vertės procentiniais punktais, palyginti su rinkos kaina (arba nesant rinkos, su apytikre rinkos kaina), arba jeigu atpirkimas yra turto keitimo operacijos, kuria kredito įstaigai suteikiama aukštesnės kokybės kapitalo trūkumui sumažinti, dalis.

- f) neįsigyti jokios įmonės kapitalo dalių, perduodant arba turtą, arba akcijas. Šis reikalavimas netaikomas: i) įsigijimams bankui vykdant įprastą verslo veiklą, susijusią su esamų reikalavimų sunkumų patiriančių įmonių atžvilgiu valdymu; ir ii) įmonių kapitalo dalių įsigijimui, jeigu sumokėta pirkimo kaina yra mažesnė nei 0,01 % įstaigos paskutinio balanso sumos tuo momentu, o visa pirkimo kaina, sumokėta už visas nuo to momento iki restruktūrizavimo laikotarpio pabaigos taip įsigytas kapitalo dalis yra mažesnė nei 0,025 % įstaigos paskutinio balanso sumos tuo momentu; iii) verslo įsigijimui gavus Institucijos pritarimą, jeigu jo išimtinėmis aplinkybėmis reikia finansiniam stabilumui atkurti arba veiksmingai konkurencijai užtikrinti;
- g) susilaikyti nuo reklamos, kurioje daromos nuorodos į valstybės paramą, ir netaikyti bet kokių agresyvių komercinių strategijų, kurios nebūtų taikomos be ELPA valstybės paramos.
- 48) Siekiant užtikrinti, kad pagalba būtų apribota iki mažiausios būtinos sumos, jeigu bankas imasi veiksmų, neatitinkančių 47 punkte išvardytų reikalavimų, tuo metu, kai tinkamai vykdant verslo veiklą turėjo tapti akivaizdu, kad jam reikia papildomo kapitalo, Institucija, nustatydamą reikiamas konkurencijos iškraipymą ribojančias priemones, prie pagalbos sumos pridės sumą, atitinkančią netenkamų lėšų sumą.

3.1.4. Likutinio kapitalo trūkumo padengimas restruktūrizavimo pagalba

- 49) Jeigu įgyvendinus kapitalo didinimo ir dalijimosi našta priemones kapitalo trūkumas lieka, jį iš esmės galima padengti taikant valstybės rekapitalizavimo arba sumažėjusios vertės turto priemones arba abiejų priemonių derinį. Kad tokia pagalba būtų suderinama, Institucijai reikia pateikti restruktūrizavimo planą, kuris turi atitikti atitinkamus *Krizės gairių* skirsnius.

3.2. REKAPITALIZAVIMO IR SUMAŽĖJUSIOS VERTĖS TURTO PRIEMONIŲ PAVIDALU TEIKIAMA SANAVIMO PAGALBA

- 50) Kai tik Institucija pradės taikyti šiose gairėse išdėstytus principus, ELPA valstybė, prieš taikydamą bet kurią rekapitalizavimo arba sumažėjusios vertės turto priemonę, Institucijai turės pranešti apie restruktūrizavimo planą ir gauti leidimą teikti valstybės pagalbą. Tačiau Institucija gali išimtinai leisti, kad ELPA valstybė laikinai taikytų tokias priemones kaip sanavimo pagalbą prieš patvirtinant restruktūrizavimo planą, jeigu tokių priemonių reikia finansiniam stabilumui išsaugoti. Jeigu ELPA valstybė pasinaudos šia finansinio stabilumo išlyga, Institucija kompetentingos priežiūros institucijos pareikalaus *ex ante* atlikti analizę, kuri patvirtintų, kad egzistuoja esamas (ne būsimas) kapitalo trūkumas, dėl kurio priežiūros institucija būtų priversta iš karto atšaukti įstaigos banko licenciją, jeigu tokių priemonių nebūtų imtasi. Be to, bet kurioje tokioje analizėje reikės įrodyti, kad išimtinės grėsmės finansiniam stabilumui per pakankamai trumpą laikotarpį negalima panaikinti privačiuoju kapitalu arba bet kuria kita mažiau iškraipiančia laikina priemone, pavyzdžiui, valstybės garantija.
- 51) Apie bet kurią sanavimo priemonę pagal 50 punktą turi būti pranešta Institucijai. Kad Institucija galėtų laikinai patvirtinti tokią priemonę, ji turi atitikti tokioms priemonėms taikomas atlygio ir dalijimosi našta taisykles, išdėstytas Kapitalo atkūrimo gairėse, 2011 m. Pratęsimo gairėse ir, jei taikytina, Sumažėjusios vertės turto gairėse.
- 52) Be to, rekapitalizavimo ir sumažėjusios vertės turto priemonių pavidalu teikiant sanavimo pagalbą neturi būti trukdoma laikytis šiose gairėse išdėstytų dalijimosi našta reikalavimų. Todėl arba reikalaujamos dalijimosi našta priemonės turi būti įgyvendintos kartu su sanavimo pagalba, arba rekapitalizavimo ar sumažėjusios vertės turto priemonės turi būti parengtos taip, kad dalijimosi našta priemonės būtų galima įgyvendinti *ex post*. *Ex post* įgyvendinti galima, pavyzdžiui, nuosavą kapitalą rekapitalizuojant tokiu pavidalu, kuris būtų pirmaeilis esamo kapitalo ir subordnuotosios skolos priemonių atžvilgiu, kartu paisant taikomos reguliavimo ir priežiūros sistemos.
- 53) Patvirtinus sanavimo pagalbą, ELPA valstybė per du mėnesius nuo sprendimo, kuriuo laikinai patvirtinama pagalba, dienos privalo pateikti restruktūrizavimo planą pagal Restruktūrizavimo gaires. Restruktūrizavimo planas bus vertinamas remiantis Restruktūrizavimo gairėmis, atsižvelgiant į šiose gairėse apibūdintus dalijimosi našta principus.

3.3. MAŽŲ ĮSTAIGŲ REKAPITALIZAVIMO IR RESTRUKTŪRIZAVIMO SCHEMOS

- 54) Mažiems bankams suteikta pagalba paprastai mažiau paveikia konkurenciją nei didesniems bankams suteikta pagalba. Dėl šios priežasties ir siekiant užtikrinti proporcingas administracines procedūras, tikslinga numatyti galimybę mažiems bankams taikyti paprastesnę procedūrą kartu užtikrinant, kad konkurencija būtų mažiausiai iškraipyta. Todėl Institucija nori leisti taikyti mažų įstaigų kapitalo rekapitalizavimo ir restruktūrizavimo schemas, jeigu tokių schemų tikslai yra aiškiai apibrėžti ir jos taikomos ne ilgiau kaip šešių mėnesių laikotarpiu, su sąlyga, kad jomis paisoma *Krizės gairėse* išdėstytų principų ir ypač šiose gairėse nustatytų dalijimosi našta reikalavimų. Be to, bet kuri tokia schema turi būti taikoma tik bankams, kurių bendra balanso suma yra ne didesnė nei 100 mln. EUR. Pagalbą pagal schemą gaunančių bankų balansų sumos neturi viršyti 1,5 % viso atitinkamos ELPA valstybės vidaus rinkoje bankų turimo turto.
- 55) Institucija bet kurią tokią schemą įvertins, kad patikrintų, ar ja pasiekiamas joje nustatytas tikslas ir ar ji įgyvendinama teisingai. Šiuo tikslu ELPA valstybė privalo kas šešis mėnesius nuo schemos patvirtinimo teikti schemos naudojimo ataskaitą.

4. NE PAGAL CENTRINIO BANKO LIKVIDUMO PRIEMONES TEIKIAMOS GARANTIJOS IR LIKVIDUMO PALAIKYMO PRIEMONĖS

- 56) Likvidumo palaikymo priemonėmis ir garantijomis laikinai stabilizuojami banko balansiniai įsipareigojimai. Todėl, skirtingai nei rekapitalizavimo ar sumažėjusios vertės turto priemonių atveju, kai prieš jas taikant atitinkama ELPA valstybė iš esmės privalo pranešti apie restruktūrizavimo planą, o Institucija turi jas patvirtinti, Institucija gali pritariti, kad ELPA valstybės praneštų apie suteiktinas garantijas ir likvidumo palaikymo priemones, ir jas laikinai patvirtinti kaip sanavimo pagalbą prieš patvirtindama restruktūrizavimo planą.
- 57) Apie garantijas ir likvidumo palaikymo priemones Institucijai galima pranešti atskirai; be to, Institucija taip pat ne ilgiau kaip šešių mėnesių laikotarpį gali leisti taikyti schemas, pagal kurias numatytos likvidumo priemonės.
- 58) Tokios schemas turi būti taikomos tik bankams, kurie neturi kapitalo trūkumo. Jeigu kapitalo trūkumą turinčiam bankui skubiai reikia suteikti likvidumo, apie tai reikia atskirai pranešti Institucijai ⁽²¹⁾. Tokiomis aplinkybėmis Institucija taikys *mutatis mutandis* 32–34 punktuose nurodytą procedūrą, įskaitant reikalavimą pateikti restruktūrizavimo arba likvidavimo planą, nebent pagalba būtų grąžinta per du mėnesius.
- 59) Kad garantijas ir likvidumo palaikymo paramą Institucija patvirtintų, šios priemonės turi atitikti šiuos reikalavimus:
- garantijos gali būti suteiktos tik kredito įstaigų naujai išleidžiamoms pirmajai skolai (išskyrus subordinuotąją skolą);
 - garantijos gali būti suteiktos tik skolos priemonėms, kurių terminas yra nuo trijų mėnesių iki penkerių metų (arba daugiausia septyneri metai padengtų obligacijų atveju). Garantijos, kurių terminas yra daugiau kaip treji metai, turi būti apribotos iki trečdaliao atskiram bankui suteiktų nepanaudotų garantijų sumos, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus;
 - minimalaus atlygio už valstybės garantijas lygiai privalo atitikti 2011 m. Pratęsimo gairėse nustatytą formulę;
 - per du mėnesius nuo garantijų dėl naujų įsipareigojimų arba atnaujintų įsipareigojimų suteikimo Institucijai turi būti pateiktas bet kurios kredito įstaigos, kurios bendra neįvykdytų įsipareigojimų, dėl kurių suteikta garantija, suma (įskaitant garantijas, suteiktas prieš priimančią sprendimą) naujos garantijos suteikimo metu viršija ir 5 % visų įsipareigojimų, ir bendrą 500 mln. EUR sumą, restruktūrizavimo planas;
 - per du mėnesius nuo garantijos panaudojimo turi būti pateiktas bet kurios kredito įstaigos, dėl kurios reikia panaudoti garantiją, atskiras restruktūrizavimo ar likvidavimo planas;
 - garantijų ir likvidumo palaikymo priemonių gavėjai privalo susilaikyti nuo reklamos, kurioje daromos nuorodos į valstybės paramą, ir netaikyti bet kokių agresyvių komercinių strategijų, kurios nebūtų taikomos be ELPA valstybės paramos.

⁽²¹⁾ Bankai, kurie šių gairių įsigaliojimo dieną jau buvo gavę patvirtintą sanavimo pagalbą, tačiau dar negavo galutinio restruktūrizavimo pagalbos patvirtinimo, gali gauti paramą pagal likvidumo palaikymo schemą be atskiro pranešimo.

- 60) Garantijos ir likvidumo palaikymo priemonės turi atitikti šiuos papildomus kriterijus:
- schema turi būti taikoma bankams, kurie neturi kapitalo trūkumo, kaip patvirtino kompetentinga priežiūros institucija pagal 28 punktą;
 - garantijos, kurių terminas yra daugiau nei treji metai, turi būti apribotos iki trečdaliao bendros atskiram bankui suteiktų garantijų sumos;
 - ELPA valstybės kas tris mėnesius Institucijai privalo pranešti apie: i) schemos veikimą; ii) garantuotų skolos vertybinių popierių emisiją ir iii) faktiškai imamus mokesčius;
 - ELPA valstybės schemos veikimo ataskaitas privalo papildyti turima atnaujinta informacija apie panašių negarantuotų skolos vertybinių popierių emisijos išlaidas (pobūdį, apimtį, reitingą, valiutą).
- 61) Išimtiniais atvejais gali būti patvirtintos ir garantijos, kuriomis padengiamos Europos investicijų banko pozicijos bankų atžvilgiu siekiant atkurti skolinimą realiajai ekonomikai šalyse, kuriose skolinimo sąlygos yra labai nepalankios, palyginti su EEE vidurkiu. Vertindama tokias priemones Institucija visų pirma išnagrinės, ar jomis nesuteikiamas nepagrįstas pranašumas, dėl kurio, pavyzdžiui, šie bankai galėtų pradėti plėtoti kitą verslo veiklą. Tokios garantijos gali būti suteiktos tik ne ilgesniam nei septynerių metų laikotarpiui. Jeigu tokias garantijas Institucija patvirtina, jos nėra siejamos su pareiga bankui pateikti restruktūrizavimo planą.

5. CENTRINIŲ BANKŲ LIKVIDUMO PRIEMONĖS IR INDĖLIŲ GARANTIJŲ SCHEMŲ BEI PERTVARKYMO FONDŲ INTERVENCIJA

- 62) Valstybės pagalbos taisyklės netaikomos įprastai centrinių bankų veiklai, susijusiai su pinigų politika, pavyzdžiui, atvirosios rinkos operacijoms ir nuolatinėms skolinimosi galimybėms. Tikslinė parama konkrečiai kredito įstaigai (paprastai vadinama skubia parama likvidumui padidinti) gali būti pagalba, nebent laikomasi toliau nurodytų visų sąlygų ⁽²²⁾:
- likvidumo priemonės pritaikymo metu kredito įstaiga yra laikinai nelikvidi, tačiau moki, o likvidumo priemonė pritaikyta išimtinėmis aplinkybėmis ir nėra didesnio pagalbos priemonių paketo dalis;
 - priemonė visiškai užtikrinta įkaitu, kuris, atsižvelgiant į jo kokybę ir rinkos vertę, atitinkamai įvertintas mažesne nei rinkos verte;
 - centrinis bankas pagalbos gavėjui nustato baudos palūkanas;
 - priemonė taikoma centrinio banko iniciatyva ir visų pirma yra neužtikrinta jokia priešpriešine valstybės garantija.
- 63) Indėlių garantijų fondų intervencijos, kuriomis atlyginama indėlininkams atsižvelgiant į ELPA valstybių išsipareigojimus pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 94/19/EB ⁽²³⁾, nėra valstybės pagalba ⁽²⁴⁾. Tačiau šių ar panašių fondų naudojimas siekiant padėti restruktūrizuoti kredito įstaigas gali būti valstybės pagalba. Nors iš aptariamų fondų gali būti skiriamos privačiojo sektoriaus lėšos, jos gali sudaryti pagalbą tuo atveju, jeigu fondus kontroliuoja valstybė ir sprendimą dėl fondo panaudojimo galima priskirti valstybei ⁽²⁵⁾. Institucija tokių intervencijų pavidalu teikiamos valstybės pagalbos suderinamumą vertins pagal šias gaires.
- 64) Valstybės pagalba, teikiama pertvarkymo fondo intervencijų pavidalu, bus vertinama pagal šias gaires, kad būtų įvertintas jos suderinamumas su EEE susitarimu.

6. SPECIALŪS SU LIKVIDAVIMO PAGALBA SUSIJĘ KLAUSIMAI

6.1. BENDRIEJI PRINCIPAI

- 65) ELPA valstybės turėtų skatinti negyvybingų rinkos dalyvių pasitraukimą iš rinkos ir sudaryti sąlygas pasitraukimo procesui vykti tvarkingai, kad būtų išsaugotas finansinis stabilumas. Reikėtų visada apsvarstyti galimybę tvarkingai likviduoti sunkumų patiriančią kredito įstaigą, jeigu ši negali patikimai susigrąžinti ilgalaikio gyvybingumo.

⁽²²⁾ Tokiais atvejais, priemonės bus vertinamos kaip restruktūrizavimo plano dalis.

⁽²³⁾ 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/19/EB dėl indėlių garantijų sistemų (OL L 135, 1994 5 31, p. 5), nurodyta EEE susitarimo IX priedo II skyriaus ii dalies 19a punkte.

⁽²⁴⁾ Taip pat žr. 2006 m. balandžio 5 d. Sprendimą *Deutsche Bahn AG prieš Komisiją*, T-351/02, Rink. p. II-1047, 114 punktą ir 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimą *Puffer*, C-460/07, Rink. p. I-3251, 70 punktą.

⁽²⁵⁾ Žr. Danijos bankų likvidavimo schemą, OL C 312, 2010 11 17, p. 5.

- 66) Institucija pripažįsta, kad dėl kredito įstaigų ypatumų ir nesant priemonių kredito įstaigoms pertvarkyti nesukeliant grėsmės finansiniam stabilumui, gali būti netikslinga likviduoti kredito įstaigą pagal įprastas bankroto procedūras. Dėl šios priežasties valstybės priemonės žlungančių kredito įstaigų likvidavimui paremti gali būti laikomos suderinama pagalba, jeigu laikomasi 44 punkte nurodyto reikalavimo.
- 67) Tvarkingu likvidavimu turi būti siekiama per ribotą laikotarpį nutraukti sunkumų patiriančios kredito įstaigos veiklą. Šis tikslas reiškia, kad negalima pradėti jokios naujos veiklos su trečiąja šalimi. Tačiau jis netrukdo vykdyti esamos veiklos, jeigu ją vykdančios sumažinamos likvidavimo išlaidos. Be to, likvidavimu turi būti kuo labiau siekiama parduoti verslo ar turto dalis vykdančios konkurencinę procedūrą. Vykdančios tvarkingo likvidavimo procedūrą reikia, kad pajamomis iš bet kokio turto pardavimo būtų mažinamos likvidavimo išlaidos.
- 68) ELPA valstybės gali pasirinkti nemažai priemonių sunkumų patiriančių įstaigų likvidavimui organizuoti. Bet kokios valstybės pagalbos priemonės, įgyvendintos tokiam likvidavimui paremti, privalo atitikti 69–82 punktuose nurodytus principus.

6.2. LIKVIDAVIMO PAGALBOS TVIRTINIMO SĄLYGOS

- 69) ELPA valstybės privalo pateikti tvarkingo kredito įstaigos likvidavimo planą.
- 70) Institucija vertins įgyvendintinų pagalbos priemonių suderinamumą siekdama, kad kredito įstaigos būtų pertvarkomos laikantis to paties principo *mutatis mutandis*, kaip išdėstyta Restruktūrizavimo gairių 2, 3 ir 4 skirsniuose restruktūrizavimo pagalbos atveju.
- 71) Dėl ypatingo tvarkingo likvidavimo pobūdžio reikia atsižvelgti į 72–78 punktuose išdėstytus klausimus.

6.2.1. Likvidavimo išlaidų ribojimas

- 72) ELPA valstybės turėtų įrodyti, kad suteikus pagalbą kredito įstaiga iš tikrųjų gali būti tvarkingai likviduota, kartu apribojant pagalbą iki mažiausios sumos, kurios reikia, kad būtų palaikomas įstaigos gyvybingumas vykdančios likvidavimą, atsižvelgiant į siekiamą tikslą ir laikantis šiose gairėse nustatytų dalijimosi našta reikalavimų.

6.2.2. Konkurencijos iškreipimų ribojimas

- 73) Siekiant išvengti nepagrįstų konkurencijos iškreipimų, likvidavimo etapas turėtų tęstis tik tiek, kiek to reikia norint tvarkingai organizuoti likvidavimą.
- 74) Kol pagalbą gavusi kredito įstaiga veikia, ji neturėtų aktyviai konkuruoti rinkoje ar pradėti naujos veiklos. Ji iš esmės turėtų apsiriboti tik veiklos, kurią reikia vykdyti esamų klientų atžvilgiu, tęsimu ir užbaigimu. Bet kokia nauja veikla esamų klientų atžvilgiu turi apimti tik esamų sutarčių sąlygų keitimą ir esamų paskolų restruktūrizavimą, su sąlyga, kad dėl tokių pakeitimų padidėja atitinkamo turto grynoji esamoji vertė.
- 75) Likviduojamos kredito įstaigos kainodaros politika turi būti tokia, kad klientai būtų skatinami ieškoti patrauklesnių alternatyvų.
- 76) Kai reikia banko licencijos, pavyzdžiui, turto valdymo bankui ar laikinajai įstaigai, sukurtai vieninteliu kredito įstaigos tvarkingo likvidavimo tikslu (vadinamajam laikinajam bankui), ji turėtų apimti vien tik tą veiklą, kurios reikia likvidavimui įvykdyti. Kompetentinga priežiūros institucija banko licenciją turi atšaukti kuo greičiau.

6.2.3. Dalijimasis našta

- 77) Vykdančios tvarkingą likvidavimą reikia stengtis kuo labiau sumažinti neatsakingo elgesio riziką, visų pirma išvengti, kad akcininkams ir subordinuotosios skolos priemonių turėtojams nebūtų teikiama papildoma pagalba. Todėl akcininkų ir subordinuotosios skolos priemonių turėtojų reikalavimai neturi būti perkeliama į jokią toliau vykdomą ekonominę veiklą.
- 78) 3.1.2 ir 3.1.3 skirsniai turi būti taikomi laikantis *mutatis mutandis* principo.

6.3. KREDITO ĮSTAIGOS PARDAVIMAS VYKDANT TVARKINGO LIKVIDAVIMO PROCEDŪRĄ

- 79) Kredito įstaigos pardavimas vykdant tvarkingo likvidavimo procedūrą gali būti susijęs su valstybės pagalba pirkėjui, nebent pardavimas yra organizuojamas atviro ir besąlygiško konkurencinio konkurso būdu ir turtas parduodamas didžiausią kainą pasiūliusiam konkurso dalyviui. Tokiame konkurenciniame konkurse prireikus turėtų būti leidžiama parduoti įstaigos dalis skirtingiems konkurso dalyviams.
- 80) Nustatydamas, ar kredito įstaigos arba jos dalių pirkėjui suteikta pagalba, Institucija visų pirma išnagrinės, ar:
- a) pardavimo procesas yra atviras, besąlygiškas ir nediskriminacinis;
 - b) pardavimas vykdomas rinkos sąlygomis;
 - c) kredito įstaiga arba Vyriausybė, atsižvelgiant į pasirinktą struktūrą, kuo labiau padidina susijusio turto ir išpareigojimų pardavimo kainą.
- 81) Jeigu Institucija nustatys, kad pirkėjui suteikta pagalba, ji atskirai įvertins tos pagalbos suderinamumą.
- 82) Jeigu pagalba yra suteikta parduodamai ekonominei veiklai (o ne tos veiklos pirkėjui), tokios pagalbos suderinamumas bus vertinamas atskirai atsižvelgiant į šias gaires. Jeigu vykstant likvidavimo procesui parduodamas didelę rinkos dalį užimantis ekonominės veiklos vykdytojas, Institucija įvertins, ar reikia priemonių, kuriomis būtų apriboti konkurencijos iškraipymai dėl tam ekonominės veiklos vykdytojui suteiktos pagalbos, ir patikrins veiklos vykdytojo gyvybingumą po pardavimo. Vertindama gyvybingumą Institucija tinkamai atsižvelgs į pirkėjo dydį ir pajėgumą, palyginti su įsigyto verslo dydžiu ir pajėgumu.

6.4. TVARKINGO LIKVIDAVIMO SCHEMŲ PATVIRTINIMO SĄLYGOS

- 83) Įgyvendindamos sunkumų patiriančioms kredito įstaigoms skirtą režimą ELPA valstybės gali numatyti galimybę suteikti pagalbą, kad būtų užtikrintas tvarkingas sunkumų patiriančių kredito įstaigų likvidavimas kartu apribojant neįgiamą šalutinį poveikį sektoriui ir visai ekonomikai.
- 84) Institucija mano, kad likvidavimo pagalbos schemas, taikomos riboto dydžio kredito įstaigoms ⁽²⁶⁾, gali būti patvirtintos, jeigu jos yra gerai parengtos, kad būtų užtikrinta atitiktis 44 punkte nustatytiems akcininkų ir subordinuotosios skolos priemonių turėtojų dalijimosi našta reikalavimams, ir pašalinta neatsakingo elgesio rizika bei kitos konkurencijos problemos.
- 85) Tokių schemų suderinamumas bus vertinamas pagal 3 skirsnyje nustatytas sąlygas. Todėl pranešdamos apie schemą Institucijai ELPA valstybės privalo pateikti išsamią informaciją apie pagalbą gaunančioms įstaigoms skirtų intervencijų procesą ir sąlygas.
- 86) Kadangi konkurencijos iškraipymo lygis gali skirtis priklausomai nuo pagalbą gaunančios įstaigos pobūdžio ir padėties rinkoje, gali prireikti atlikti atskirą vertinimą, siekiant užtikrinti, kad vykstant procesui nebūtų nepagrįstai iškraipyta konkurencija. Todėl apie pagalbos priemones pagal patvirtintą schemą, skirtas kredito įstaigoms, kurių bendras turtas yra didesnis nei 3 000 mln. EUR, turėtų būti pranešta atskirai, kad jos būtų patvirtintos.

6.5. STEBĖSENA

- 87) ELPA valstybės privalo reguliariai, bent kas metus, teikti bet kurios schemos, kuri yra patvirtinta pagal 6.4 skirsnį, veikimo ataskaitas. Šiose ataskaitose taip pat turi būti pateikta informacija apie kiekvieną kredito įstaigą, likviduojamą pagal 6.4 skirsnį.
- 88) Kad Institucija galėtų stebėti tvarkingo likvidavimo proceso eigą ir poveikį konkurencijai, ELPA valstybės privalo reguliariai (bent kas metus) teikti kiekvieno likviduojamo banko likvidavimo proceso eigos ataskaitas, o baigiant likvidavimo procedūrą – pateikti galutinę ataskaitą. Tam tikrais atvejais gali būti paskirtas už priežiūrą atsakingas patikėtinis, už verslo pardavimą atsakingas patikėtinis arba abu, kad būtų užtikrinta atitiktis visoms sąlygoms ir pareigoms, kuriomis pagrįstas leidimas teikti pagalbą.

⁽²⁶⁾ Žr., pvz., N 407/2010, *Danijos bankų likvidavimo schema*, OL C 312, 2010 11 17, p. 7.

7. TAIKYMO DATA IR TRUKMĖ

- 89) Institucija šiose gairėse nustatytus principus taikys nuo 2013 m. gruodžio 1 d.
- 90) Iki 2013 m. gruodžio 1 d. Institucijos užregistruoti pranešimai bus išnagrinėti atsižvelgiant į pranešimo metu galiojančius kriterijus.
- 91) Institucija bet kokios pagalbos, suteiktos be jos leidimo ir dėl to pažeidžiančios ELPA valstybių susitarimo dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo įsteigimo 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 3 dalį, suderinamumą su EEE susitarimu vertins remdamasi šiomis gairėmis, jeigu pagalbos dalis arba visa pagalba buvo suteikta po šių gairių paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir jo EEE priede.
- 92) Visais kitais atvejais ji vertinimą atliks remdamasi pagalbos suteikimo metu galiojančiomis *Krizės gairėmis*.
- 93) Institucija prireikus peržiūrės šias gaires, visų pirma, kad atsižvelgtų į rinkos sąlygų arba reguliavimo aplinkos pokyčius, kurie gali paveikti gairėse išdėstytas taisykles.
- 94) 2008 m. Bankų gairės panaikinamos nuo 2013 m. lapkričio 30 d.
- 95) Sumažėjusios vertės turto gairių 47 punktą ir V priedas panaikinami.
- 96) Restruktūrizavimo gairės keičiamos taip:

4 punkto pirmas sakiny pakeičiamas taip: „Jeigu finansų įstaiga gavo valstybės pagalbą, ELPA valstybė turėtų pateikti restruktūrizavimo planą, kad patvirtintų arba atkurtų atskirų bankų ilgalaikį gyvybingumą be priklausomybės nuo valstybės paramos.“

Su 6 punktu susijusi 4 išnaša panaikinama.

7 punkto trečia įtrauka pakeičiama taip: „Institucija taikys pagrindinį tinkamo ELPA valstybių ir pagalbą gaunančių bankų pasidalijimo našta principą, atsižvelgdama į bendrą padėtį finansų sektoriuje.“

8 punktas panaikinamas.

Su 21 punktu siejamos 28 išnašos pirmas sakiny pakeičiamas taip: „Žr. 2013 m. Bankų gairių 6 skirsnį“.

25 punktas pakeičiamas taip: „Bet koks nukrypimas nuo tinkamo pasidalijimo našta *ex ante*, kuris išskirtinai galėjo būti leistas prieš patvirtinant restruktūrizavimo planą finansinio stabilumo sumetimais, turi būti kompensuotas papildomu įnašu vėlesniame restruktūrizavimo etape, pavyzdžiui, lėšų susigrąžinimo išlygų pavidalu ir (arba) didesnės apimties restruktūrizavimu, įskaitant papildomas konkurencijos iškraipymą ribojančias priemones.“
